

Bringsen

1930

Klaver

Note

Fra koral til barcarole, s.82

CD

Tonar frå Trøndelag, spor 19

Eg veit ei lita gjente, spor 15

Manuskripter i Nasjonalbiblioteket

Mus.ms. 9670 "Bringsen". [4] s. Springar nedtegnet og arrangert for klaver av Paul Okkenhaug. Eske 762. Se også Mus.ms.a 5929.
NBdigital: [URN:NBN:no-nb_digimanus_248192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:no-nb_digimanus_248192).

Mus.ms.a 5929 Paul Okkenhaug: "Bringsen, springdans frå Trøndelag". 3 eks.: A: [1] bl. Kopi. B:[2] bl. Fillete kopi. C: [2] s., [2] bl. Kopi. Avskrift. Limt sammen med "Berceuse". - Springar nedtegnet og arrangert for klaver av Paul Okkenhaug. Se også Mus.ms. 9670, eske 762 og Mus.ms.a 5917.
NBdigital: [URN:NBN:no-nb_digimanus_251087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:no-nb_digimanus_251087).

Kommentar

Fra teksteftet til *Eg veit ei lita gjente*:

Bringsen er opprinnelig en springdans fra Frol, som faren hans, Fredrik Okkenhaug (1880 – 1960), spilte på fiolin. Temaet er også brukt i orkesterverket Tonar frå Trøndelag, komponert til en minnekveld om Olav Duun i Universitetes Aula i Oslo i 1957.

Ett av musikkstudioene ved Universitet Nord, campus Røstad, Levanger, har navnet *Bringsen*, etter denne komposisjonen.

I tilknytning til arbeidet **Kirsten Okkenhaug** gjorde med brevsamlingen etter Okkenhaugslekten, gjorde hun dette dokumentet om *Bringsen*. Dette er upublisert, men gitt tillatelse til å ta med her i sin helhet:

”BRINGSEN”

Avsides i Verdalen i fjellheimen inn mot svenskegrensa ligger Vera, og litt sørvest for det store vakre Veresvatnet finner vi Bringsåsen. Karene som rydda denne plassen og levde her gikk under tilnavnet ”Bringsen”, noe de likte dårlig. De var tredreiere og hadde et sterkt gemytt. På folkemunne het det seg at –”det var noen karer de andre gikk i en krok forbi” (M.Veimo).

Den første ”Bringsen” var Ola Jonsen, fjellbonde på Storlunet i Vera på slutten av 1700-tallet. Etter noen år starta han og kona Anne Tronsdtr. fra Trysil som nyryddere av plassen Bringsås og tok navnet etter den. De hadde fem barn, to døtre og tre sønner.

Storlunet i Vera. År ukjent. Fra Verdal historielags hjemmeside.

Sønnen Ole Olsen ble født i 1802 på Bringsåsen. Han skulle en dag bosette seg i en helt annen utkant i Verdalen: Dyrhaugen. Plassen ligger i ei li ved Kaldvassmyra og Kaldvatnet med Ramsåsen mørk og bratt midt imot. Den ble brukt som seter til Vinne, bygslet og inngjerdet til seter allerede i 1768, men står fram som egen gård ei stund

på 1800-tallet. I panteboka har den plass etter Burangårdene (!) i Frol som er nærmeste grenda der det bor folk.

Dette er en meget gammel boplass, kanskje avfolket i svartedauden skriver Morten Veimo i artikkelen "Dyrhaugen. Folka som budde der." i boka "Ramsåsen" utg. av Ramsås allmenning.

Ole Olsen Bringsås og kona hans Beret Jensdatter kom først til Ravlovald. Da de dro derfra til Dyrhaugen var alt de hadde med seg ei ku og ei jerngryte sies det.

"Stua på Dyrhaugen hadde jordgulv. På gruva brente de en trestokk som de tredde inn gjennom en glugge i veggen og flytta stokken etter hvert som den brant opp. Denne stokken var også sitteplass i stua." (M. Veimo). De dyrka litt jord og klarte vel knapt å livberge seg. I ei folketelling i 1855 bodde det 4 personer på Dyrhaugen.

Ole døde sommeren 1859, og Beret fikk beholde Dyrhaugen for livstid, deretter skulle plassen gå tilbake til Ramsås statsallmenning.

Folketelling 1865: DYRHAUGEN matr.nr.378 Vinne sokn, Verdal

Beret Jensdatter   gårdbruker og leilending, enke, 70 år, f. Verdal.

Ole Olsen   hennes sønn, 27 år, f. Verdal (Vera), bestyrer gården.

Karen Anna Johansdtr.   hans kone, 27 år, f. Verdal.

De hadde: 1 hest, 1 ku, 4 sauer, ½ t bygg, 1 ¼ t havre, 3 t potet.

Ole Olsen jr. og kona emigrerte til Amerika i 1870. Beret døde tre år senere som fattiglem på Kjæran. Hun levde til hun ble 80 år gammel står det i kirkeboka.

Men Bringsås- slekta fortsatte på Dyrhaugen. Peder Olsen Bringsås var nydyrkeren Oles bror. Han og kona flytta fra Vera til Dyrhaugen i 1869, han var da 66 år gammel.

Folketelling 1875: DYRHAUGEN g.nr.378:

Peder Olsen   kårmann, trefoddreier, f. 1803 Vuku. (Vera)

Sigrid Johnsdatter hans kone, f. 1805 Vuku (Vera.)

De hadde 2 kyr, 3 sauer, 1 gris, ¼ t bygg, ¼ havre, 3 t. potet.

Peder er den som ble kalt **"Bringsen på Dyrhaugen"**. Det gikk mye prat på folkemunne om ham. Det sies bl.a. at han kjørte med ei ku som trekkdyr når han hadde ærend ut i bygda og til Levanger! Det er utrolig hvordan disse eldre menneskene klarte å livberge seg ved Kaldvassmyra. Etterspørselen etter "trefot" kunne heller ikke være ubegrenset!

Kona hans Peder, Sigrid, døde som legdslem på Rindskjemvald i Verdal i 1885. Peder døde som legdslem på Søraker i Verdal i 1894.

Dyrhaugen ved Kaldvassmyra 2010

OLA BRANDHAUGEN. MANNEN MED FELA.

Sønnen til "Bringsen på Dyrhaugen", Ole Pedersen f. 22/6 1831 i Vera og kona Sigrid Pedersdtr. f. 1824 i Meråker (Fersdalen) hadde i alt seks barn, den eldste av dem, Peder ble født i Fersdalen i 1852. De flytta etter foreldrene fra Vera nordre til Dyrhaugen, og havna på Brandhaugen i 1875. Brandhaugen (g. nr. 46. br. nr. 4) var en nyrødde husmannsplass under Reistad i Frol. Den ligger på en åsrygg mellom Reistad og Skogset.

Ole Pedersen Brandhaugen var en svært god felespiller og polsdansen "Bringsen" er nedtegnet etter ham. Paul Okkenhaug lærte denne melodien av sin far Fredrik og brukte den i sin komposisjon "Tonar frå Trøndelag". (I.O.V). Geir Egil Larsen forteller at det finnes flere slåtter som skal være etter Bringsen. En lege fra Levanger kom til Brandhaugen og så fela på veggen. og ville prøve den. Da tok Ole selv instrumentet og spilte så legen ble stum. (M.V.)

Kona Sigrid døde på Brandhaugen i april 1899 av hjerneblødning. I 1900 har plassen en ny eier. Hvor ble det av Ole? Hos slekt antakelig?

Den eldste dattera, Kjersti f. i Vera 1854 var og svært musikalsk. Ho ble tidlig satt bort som fjøstaus på Fersdalen og har fortalt om faren og barndommen sin, nedtegnet av Ingrid Buran Okkenhaug.

Kirsti tjente seinere på Høilovald i Verdalen og ble gift med Olaus Olsen Høilovald. De løste ut husmannsplassen Haug under Buran nordre og hadde 9 barn. Kirsti var kjent for sin vakre stemme og hennes kulokk hørtes på lang lei. En lokk og en båsull Ingrid Buran Okkenhaug lærte av henne er nedtegna av Liv Olaus Venås.

Veimo forteller om et møte med et oldebarn av Peder Bringsen Dyrhaugen i 1970: Pelle Bringsås i Kall i Jemtland. Han var en fjellets mann med helt spesielle evner innen kunsthåndverk og musikk. Han hadde 4 selvlagede fioliner på veggen, og et gammelt familieklenodium som han hadde restaurert. Kanskje fra Dyrhaugen eller Brandhaugen?

Dyrhaugen er ikke i folketellingene i 1801 og 1900.

Plassen ble planta til med skog av Vinne ungdomslag på 1920-tallet. Spor etter grua/kjellarhølet finnes enda på Dyrhaugen når dette skrives.

Plakat på Dyrhaugen.

KILDER:

Morten Veimo: Ramsåsen s.104-110. Utg. av Ramsås allmenning.

Verdalsboka nr.5, s. 609.

Geir Egil Larsen: "Brings'n"- slåtten og spelemannen (Ola Pedersen Brandhaug). Verdal historielags årbok 1981 s.120.

Liv Oaug Venås: Folkemusikk i Levanger med særlig vekt Frol. Oppgave ved musikkseksjonen Levanger lærerskole.(År?) Polsdansen Bringsen er nedtegna her s. 50.

Folketellinger 1801, 1865, 1875 og 1900.

Ministerialbok Verdal 1870-1880.

Kirkebok Verdal/Vuku.

Nedtegnelser om Kirsti og Olaus Haug v. Ingrid Buran Okkenhaug. (Tilhører Kirsten Okkenhaug.)

Dyrhaugen